

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **E. I.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 12. 2019, č. j. OAM-503/ZA-ZA11-ZA10-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 12. 2019, č. j. OAM-503/ZA-ZA11-ZA10-2019, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 12. 2019, č. j. OAM-503/ZA-ZA11-ZA10-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce podal dne 27. 5. 2019 opakovanou žádost o mezinárodní ochranu (první žádost podal v roce 2017, řízení o ní bylo zastaveno, neboť se žalobce nedostavil k doplňujícímu pohovoru). K žádosti uvedl, že v období let 2012 – 2013 byl členem politické strany Progres, pomáhal s organizací mítinků této strany, rozdával letáky, mítinků se účastnil, ale nevystupoval na nich. Od uvedené doby politicky aktivní není. Posledním místem jeho bydliště v Rusku byl Murmansk, zde studoval a bydlel na studentských kolejích, měl zde též dočasnou registraci k pobytu. Trvale hlášen k pobytu je ve města X, kde bydlel v městském bytě s rodiči. Z Ruska odcestoval v říjnu 2014 na základě cestovního dokladu a českého studentského víza., letecky z Murmansku přes Petrohrad do Prahy. V roce 2016 se do Ruska dvakrát vrátil (setkání s rodinou, výměna dokladů), naposledy Rusko opustil v listopadu 2016, od té doby pobývá v České republice. Dne 31. 12. 2018 dostal epileptický záchvat, odvezli ho do nemocnice, od té doby se s epilepsií léčí, užívá též léky na nespavost a deprese. Svoji žádost o mezinárodní ochranu odůvodnil tím, že proti němu v Rusku zahájili trestní stíhání (bojí se fyzického násilí ve vězení) a také se bojí, že zemře násilnou smrtí, protože mu vyhrožují kolegové otce, který zemřel v roce X.
3. Při pohovoru k žádosti dne 30. 5. 2019 žalobce mj. uvedl, že trestní stíhání proti jeho osobě v Rusku bylo zahájeno v roce 2016, když tam byl naposledy. Poté, co podal žádost o pas, mu zavolali policisté, přijeli si pro něj a odvezli ho na policejní stanici, kde mu ukázali screenshoty jeho příspěvků na sociální síti VKontakte. Tehdy obdržel oznámení o zahájení trestního stíhání; tento dokument má v Rusku, ale může ho doložit (k tomu mu žalovaný poskytl lhůtu do 13. 6. 2019). Uvedl, že byl obviněn z extremistické činnosti, na základě čl. 280 trestního zákoníku Ruské federace, neboť na sociální síti psal příspěvky s protivládním obsahem (odsuzoval anexi Krymu, neboť jeho valutní úspory se zmenšily o polovinu, na Ukrajině studoval a má tam známé). Od otce, který byl vojákem z povolání, věděl, že ruští žoldáci jezdí na Ukrajinu bojovat. O těchto věcech psal v článcích na uvedené sociální síti, kde měl vlastní profil, jednalo se o 5-6 článků, lidé je komentovali. Články psal v roce 2015, v roce 2016 na svém profilu umísťoval články jiných autorů. Články nemůže doložit, neboť je z profilu odstranil a profil nemá aktivní; od doby, co byl v Rusku na policii, již na sociální síti nepřispívá. Po obvinění na policii ho zadrželi a povolili jeden telefonát, takže zavolal matce, která našla právníka, a druhý den ho propustili. Ihned po návratu od policie jel vlakem ze X do Moskvy a pak letěl do Prahy. Od té doby v Rusku nebyl a o svém trestním stíhání

Shodu s prvopisem potvrzuje:

nemá žádné informace. Pouze ví, že jeho matka mluvila v březnu 2019 s okrskovým policistou, který jí říkal, že se má žalobce vrátit domu kvůli trestnímu stíhání, nevyměnil si pas a také proto, že je v odvodovém věku.

4. Dále žalobce sdělil, že ohrožení života mu hrozí v souvislosti se smrtí jeho otce. Ten zemřel náhle dne 16. 11. 2018, na selhání srdce. Po 40 dnech od smrti otce zavolali matce žalobce otcovi kolegové a po vyjádření soustrasti jí řekli, že otec zemřel kvůli žalobci, a že příští rok bude pro žalobce posledním. Když se to žalobce dozvěděl, dostal epileptický záchvat. Dále uvedl, že v březnu 2019 popsali vchodové dveře do bytu, kde je registrovaný k pobytu – stálo tam jeho jméno, teplouš, čekáme na tebe. Žalobce sám do kontaktu s otcovými kolegy nepřišel, vyhrožovali přes jeho matku. Podle žalobce si tito lidé myslí, že jeho otec zemřel kvůli potížím v práci, které měl z důvodu článků, které žalobce psal a kvůli homosexuální orientaci žalobce, což je ostuda pro celou rodinu. Žadatelův otec byl vojákem z povolání, sloužil ve městě X a velel na ponorce. O homosexualitě žalobce lidé v X vědí, je to malé město. Při zahájení trestního stíhání mu na policii v X říkali, že vědí o tom, co se mu přihodilo v Murmasku – tam si žalobce chtěl před odjezdem do České republiky stěžovat na to, že byl zbit, ale jeho stížnost nebyla přijata. Tehdy, na přelomu let 2013/2014 se po zkouškách na vysoké škole oslavoval příchod nového roku a on v opilosti řekl, že měl homosexuální zkušenosti. Několik chlapců z univerzity ho zbilo, po poradě s matkou šel za lékařem, který mu ošetřil zranění (měl zranění na zápěstí, roztržené obočí, podlitiny). Dostal lékařskou zprávu a šel s ní na policii. Tam jeho oznámení přijali, nicméně poté, kdy žalobce a útočníky, kteří studovali na Fakultě celní správy a jejichž rodiče pracovali na policii, pozvali na policejní stanici, řekli mu, že buď vezme svoji stížnost zpět, nebo mu ze života udělají peklo. To mu řekl policista, ale na stanici byli i studenti a rodiče. Žalobce proto vzal svoji stížnost zpět a z Ruska vycestoval do ČR.
5. Doplňující pohovor byl s žalobcem veden dne 10. 7. 2019. V jeho průběhu mj. uvedl, že dokumenty (potvrzení o zadržení z policie, potvrzení o úmrtí otce) a fotografie (bytu s nápisem) zatím nedoložil proto, že jeho matka je na dovolené; jejich doložení slíbil do konce července. Dále podrobněji popsal své obavy z vojenské služby a šikany kvůli své sexuální orientaci.

II. Napadené rozhodnutí

6. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí postupně zabýval jednotlivými důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Přitom vyšel (vedle výpovědí žalobce, jím doložených dokumentů, a informací získaných z informačních systémů) z následujících informací o zemi původu žalobce: Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 14. 8. 2019; informace OAMP – Ruská federace – Systém registrace pobytu, ze dne 12. 7. 2019; informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) – zpráva EASO o zemi původu – Ruská federace, Státní aktéři ochrany – 2.1 Ministerstvo vnitra (MVD) a policie, z března 2017; zpráva Mezinárodní organizace

Shodu s prvopisem potvrzuje:

pro migraci (IOM) – údaje o zemi – Ruská federace, 2016; zpráva Freedom House – Svoboda ve světě 2019 – Rusko, ze dne 4. 2. 2019; Výroční zpráva Human Rights Watch 2019 – Rusko, ze dne 17. 1. 2019; zákon č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě ve znění ke dni 27. 11. 2017, Hlava IV, Povolávání občanů k vojenské službě; zpráva rakouského Federálního úřadu pro migraci a azyl (BFA) – Informační brožura k dokumentaci situace v zemích původu – Ruská federace – Vojenská služba a odvody, ze dne 31. 8. 2018; informace Ministerstva vnitra Ruské federace – Vystavení pasu občana Ruské federace, webové stránky dne 25. 2. 2019; informace OAMP – Ruská federace – Homosexualita, ze dne 12. 10. 2018.

7. Žalovaný předně dospěl k závěru, že žalobce nevyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a proto nebyly naplněny podmínky pronásledování podle tohoto ustanovení. V souvislosti s členstvím žalobce v politické straně Progres nespojoval žádné problémy, v této souvislosti nečelil obtížím, od roku 2013 se politicky neangažoval, z Ruska vycestoval až v říjnu 2014 kvůli problémům se spolužáky. Tvrzení o vedení trestního stíhání žalobce vyhodnotil žalovaný jako účelové. Žalobce vypověděl, že trestní stíhání mělo být zahájeno dne 13. 11. 2016, a že k tomu obdržel příslušný dokument. Z informace Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 20. 11. 2019 však jednoznačně vyplývá, že v danou dobu se žalobce již na území Ruské federace nenacházel, neboť do ČR přicestoval již dne 15. 10. 2016. Dokument o zahájení trestního stíhání, k jehož doložení byla žalobci opakovaně poskytnuta dostatečně dlouhá lhůta, žalobce nepředložil, žalobce opustil Ruskou federaci legálně, s vědomím tamních orgánů a při vycestování nečelil obtížím. Žalobce tedy neuvedl ani nedoložil nic, čím by svá tvrzení o trestním stíhání v Rusku podpořil. Na žalobce nebyl vydán mezinárodní zatýkácí rozkaz. Nadto, jakkoli žalobce na území ČR pobýval již od roku 2016, o mezinárodní ochranu požádal až poté, co bylo ukončeno jeho oprávnění k pobytu a byl mu udělen výjezdní příkaz (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 - 51, ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004 - 50).
8. Ve vztahu k možnému pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (tj. pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů) žalovaný zopakoval, že tvrzení žalobce o jeho trestním stíhání vyhodnotil jako účelové. Ve vztahu k problémům z let 2013/2014 v Murmansk, které žalobce vedly k vycestování z Ruska, žalovaný uvedl, že nelze hovořit o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Podle žalovaného žalobce neuvedl žádnou skutečnost, na jejímž základě by bylo možné dojít k závěru, že se žalobce v době pobytu ve vlasti stal terčem adresného zájmu státních orgánů či jiných skupin, které by byly ve své činnosti státními orgány podporovány. Přestože byl zbit, celkové jednání, jemuž byl vystaven, nelze za pronásledování považovat. Pohnutkou pro jednání policisty, který žalobci

Shodu s prvopisem potvrzuje:

vyhrožoval, byla podle žalovaného skutečnost, že rodiče studentů, kteří žalobce napadli, pracovali na policii, nikoli sexuální orientace žalobce. Žalobce nadto nepodal na jednání policisty stížnost, i když mu v tom nic nebránilo. V tomto ohledu žalovaný odkázal na Informaci EASO z března 2017, podle něhož mají ruské bezpečnostní složky nastavený mechanismus, jenž má vést k potírání možných nelegálních postupů policistů, citoval rovněž z rozsudků Nejvyššího správního soudu (ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 43, ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90, a ze dne 16. 8. 2006, č. j. 4 Azs 449/2005 – 52).

9. Podle žalovaného nebyl žalobce kvůli své sexuální orientaci ze strany ruských státních orgánů vystaven pronásledování či diskriminačnímu jednání, nebyl z tohoto důvodu zadržen či trestně stíhán. Z ničeho nevyplývá, že by takovému jednání měl být vystaven v případě návratu do vlasti. Problémy související s jeho sexuální orientací žalobce neuváděl ani jako důvod, pro který o mezinárodní ochranu požádal. Obavy z návratu do vlasti žalobce spojoval primárně s trestním stíháním, výkonem základní vojenské služby a negativním jednáním ze strany spolupracovníků jeho otce. Dále se žalovaný podrobněji zabýval problematikou šikany příslušníků LGBT komunity. Uvedl, že samotná široce rozšířená diskriminace nepředstavuje pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Jakkoli je situace příslušníků této komunity obtížná, v případě žalobce žalovaný neshledal závažné porušení jeho práv v minulosti, ani do budoucna (k tomu citoval např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 – 79).
10. Ve vztahu k obavám žalobce z výkonu vojenské služby žalovaný uvedl, že ani ty nelze podřadit pod důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že branná povinnost a vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem; nemůže se tedy jednat o jednání označitelné jako pronásledování [k tomu žalovaný odkázal např. na Úmluvu o právním postavení uprchlíků (1951) a Protokol o týkajícího se právního postavení uprchlíků (1967), dále též na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, č. j. 6 A 508/97, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004]. Žalobce nadto neobdržel žádný povolávací rozkaz; ten dle zákona musí být převzata oproti podpisu. O samotném povolání rozhoduje povolávací komise, existují též alternativy. Obavy žalobce jsou podle žalovaného spekulativní. S odkazem na zprávu rakouského Federálního úřadu pro migraci a azyl poukázal žalovaný na řadu zlepšení, k nimž v této oblasti došlo; ty podrobněji popsal. Místo výkonu vojenské služby branců není předem dané, rozhoduje o něm až povolávací komise.
11. Ve vztahu k tvrzeným obtížím žalobce ze strany spolupracovníků jeho otce žalovaný uvedl, že ani ty nepovažuje za azylově relevantní důvody pronásledování. Jedná se totiž o problémy se soukromými osobami z důvodu „pomsty“ za smrt žalobcova otce. Žalobce se mohl obrátit o pomoc na orgány ve své vlasti, která by přes některá negativa

Shodu s prvopisem potvrzuje:

policejní činnosti mohla být poskytnuta. Žalobce by rovněž mohl využít tzv. vnitřního přesídlení, žádost o vyřízení pasu může podat nejen v místě trvalého bydliště, ale též v místě svého faktického pobytu po návratu do vlasti.

12. Žalovaný dále neshledal důvody, pro něž by měla být žalobci udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu. Pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě z anásledek porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. I přes problémy v oblasti lidských práv v Rusku nelze vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou vystaveni skutečnému nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání. Obavu z trestního stíhání žalobce, jeho uvěznění ve vlasti kvůli zveřejněným příspěvkům na sociální síti, obavu ze zabití spolupracovníků jeho otce a obavu z výkonu základní vojenské služby, žalovaný nevyhodnotil jako důvody pro udělení doplňkové ochrany. Pro ruské státní orgány nebyl žalobce zájmovou osobou, vůči které by vystupovaly diskriminačně či postupovaly způsobem naplňujícím kritéria vážné újmy, k tomu odkázal na závěry o účelovosti tvrzení žalobce ohledně jeho trestního stíhání, okolnosti podání jeho žádosti o mezinárodní ochranu, neexistenci obtíží během vycestování, nedoložení slíbených dokladů.

III. Žaloba

13. Žalobce především namítl, že žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů z různých zdrojů pro vydání rozhodnutí, nezjistil tedy dostatečně stav věci.
14. K pronásledování z důvodu politické aktivity uvedl, že nesouhlasí s hodnocením žalovaného o účelovosti jeho tvrzení. Obecně platí, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany žadatel často nemá k dispozici jiné důkazy k prokázání svých tvrzení, než vlastní výpověď. V případě pochybností je nutno rozhodnout ve prospěch žadatele. Na podkladě obecných pravidel pro hodnocení výpovědi žadatelů o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že pokud byl pohovor veden více než tři roky po události, která se stala v Rusku, je pravděpodobné, že si konkrétní data přesně nevybavil.
15. Skutečnost, že žalobce vycestoval bez problémů, nemusí být nutně indikací toho, že státní orgány o žalobce zájem neměly, neboť vycestoval hned následující den poté, kdy byl předvolán na policejní stanici; všechny státní orgány tedy nemusely mít o žalobci informaci. Žalovaný v této souvislosti neodkazuje na žádné informace o zemi původu – nezabýval se postavením aktivistů v Rusku a nezjišťoval, zda jsou případy, kdy by skutečně došlo k trestnímu stíhání za protivládní výroky na sociálních sítích. K závěru o naplnění podmínky přiměřené pravděpodobnosti pronásledování není nezbytné dospět pouze na základě vlastních zkušeností žadatele, ale lze tak učinit na základě zkušeností osob v obdobném postavení. K tomu žalobce citoval z Výroční zprávy Amnesty International 2016-2017, která hovoří o antiextremistické legislativě v Rusku. Podle článku ruského analytického a informačního centra SOVA ze dne 30. 4. 2019 „A New Turn of the Kremlin’s Anti Extremist Policy“ sice došlo v lednu 2019 ke

Shodu s prvopisem potvrzuje:

zmírnění § 282 trestního zákoníku a poklesu vznesených obvinění dle tohoto ustanovení (v první polovině roku 2018), to ale může být dáno tím, že některé činy takto stíhané byly překvalifikovány a jsou stíhané dle § 280 trestního zákoníku. Trestní stíhání v souvislosti s vyjadřováním názoru na trestní politiku nepatří mezi možnosti omezení svobody slova.

16. K pronásledování z důvodu své sexuální orientace žalobce uvedl, sexuální orientace může představovat azylově relevantní důvod příslušnosti k určité sociální skupině (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 5 Azs 53/2016 – 26). Osoba odlišné sexuální orientace je často v zemi původu dovedena do stavu naprostého sebezapření a studu právě za svou sexuální orientaci a je pro ni mimořádně obtížné o této skutečnosti hovořit. Tak tomu bylo i v případě žalobce, který během pohovoru opakovaně sdělil, jakým útokům v zemi původu čelil (šikana, odmítnutí pomoci ze strany státního orgánu, odstrčení od přátel, násilné napadení). Přestože se žalobce po fyzickém napadení spolužáky obrátil na policii, ta mu odmítla pomoc poskytnout a pod tlakem byl nucen vzít své oznámení zpět. Žalobce následně musel svou sexuální orientaci skrývat, neboť se obával opakování fyzických útoků. Skutečnost, že žalobce před svým odchodem ze země nebyl pronásledován ani přímo ohrožen pronásledováním sama o sobě neznamená, že v azylovém řízení nemůže uplatňovat odůvodněné obavy z pronásledování. Posouzení oprávněnosti těchto obav lze učinit i na základě zkušeností osob v podobném postavení.
17. Podle žalobce žalovaný nedostatečně posoudil celkovou situaci sexuálních menšin v Rusku. Žalovaný přiznal problémy v této oblasti, poukázal na diskriminační opatření ze strany státu (s. 11 napadeného rozhodnutí). Dle čl. 9 odst. 2 písm. b) směrnice Rady 2004/83/ES (tz. kvalifikační směrnice) jsou aktem pronásledování právní, správní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem. Žalovaný se tedy v napadeném rozhodnutí od kvalifikační směrnice odchýlil. Dokonce i Evropský soud pro lidská práva považuje zákon proti propagaci homosexuality za diskriminační; již jen touto skutečností dochází k naplnění termínu pronásledování. Žalobce má s odkazem na kvalifikační směrnici a příručku UNHCR ze dne 23. 10. 2012, HCR/GIP/12/09, co do statusu uprchlíka, který je založen na sexuální orientaci a genderové identitě, odůvodněný strach z pronásledování, které je v jeho případě založeno na ponižování, psychickém, fyzickém násilí, porušování základních lidských práv a diskriminaci. Původci pronásledování jsou jak samotný stát a jeho orgány, tak soukromé osoby, resp. širší komunita – společnost. Žalobci nebyla poskytnuta ochrana ze strany státu proti jednání soukromých osob, přestože se na tyto orgány obrátil. Nadto informace o zemi původu vypovídají o tom, že stížnosti podávané ze strany komunity LGBT nejsou ze strany státních orgánů projednávány. Prostředky ochrany musí být jak dostupné, tak účinné, přičemž právě jejich účinnost je v posuzované věci zpochybněna (ze zpráv o zemi původu i z výpovědi žalobce).

Shodu s prvopisem potvrzuje:

18. K obavě z nastoupení výkonu vojenské služby žalobce uvedl, že za určitých podmínek se může jednat o obavu relevantní pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 – 83). Žalovaný ignoroval, že by žalobci jakožto osobě homosexuální orientace mohlo při nastoupení výkonu vojenské služby hrozit pronásledování či vážná újmy právě v souvislosti s touto orientací. Otec žalobce byl důstojník a jeho přátelé žalobci v souvislosti se smrtí otce vyhrožovali. Sám žalovaný na s. 13 napadeného rozhodnutí poukázal na problémy v této oblasti v ruských ozbrojených silách, přičemž jím poukazovaná zlepšení naprosto nekorespondují se situací žalobce. Žalovaný se nevyjádřil k situaci LGBT osob v ruských ozbrojených složkách a neshromáždil k tomu relevantní zprávy. Žalovaný se také vůbec nezabýval vlivem zdravotního stavu žalobce (jako epileptika) na vykonání povinné vojenské služby. V tomto ohledu tedy rovněž nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, resp. nebyly naplněny požadavky § 23c písm. c) zákona o azylu na přesnost a aktuálnost informací z různých zdrojů.
19. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval, že svoboda projevu není neomezená a že výkon této svobody zahrnuje též povinnosti a odpovědnost. Trvá na tom, že tvrzení žalobce o trestním stíhání z důvodu uveřejnění příspěvků na sociální síti je účelové, vedeno snahou vyvolat dojem nemožnosti jeho návratu do země původu; k tomu zopakoval důvody uvedené již v napadeném rozhodnutí. Žalobce nebyl nikdy vystaven z důvodu své sexuální orientace negativnímu jednání ze strany státních orgánů a neuvedl skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že by takovému jednání měl být vystaven v budoucnu.
21. Žalobce v období 2014 – 2016 vycestoval z Ruské federace celkem třikrát, a to zcela legálně, přičemž nečelil žádným problémům. V září 2016 si rovněž bez problémů vyřídil nový cestovní doklad Ruské federace.
22. Samotný výkon základní vojenské služby žalovaný nepovažuje za okolnost podřaditelnou pod pojem skutečné nebezpečí vážné újmy. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností a je právem každého svrchovaného státu vymáhat její plnění. Povolání k výkonu vojenské služby je stanoveno zákonem. Z výpovědi žalobce vyplývá, že nebyl ke splnění vojenské povinnosti ani vyzván, neboť mu nebyl doručen žádný povolávací rozkaz. Obavy žalobce z výkonu vojenské služby tak žalovaný považuje za čisté spekulace.
23. Žalovaný tedy považuje žádost žalobce za účelovou, vedenou snahou o legalizaci pobytu. Na území ČR pobývá již od roku 2014, žádost však podal až dne 6. 8. 2017 poté, co bylo ukončeno jeho oprávnění k pobytu a byl mu udělen výjezdní příkaz.

Shodu s prvopisem potvrzuje:

Námitky, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, nepovažuje žalovaný za opodstatněné.

V. Posouzení věci krajským soudem

24. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Učinil tak při splnění podmínek § 51 s. ř. s. bez jednání.
25. Žaloba je důvodná.
26. Žalobce jednak nesouhlasil se závěry o účelovosti svého tvrzení o vedení trestního stíhání proti jeho osobě v důsledku jím popisovaných politických aktivit na sociálních sítích a jednak považoval za nedostatečné posouzení otázky pronásledování v souvislosti se svojí sexuální orientací. Naposled uvedený důvod spojuje též s obavami z nastoupení k výkonu vojenské služby. Má za to, že naplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.
27. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, pokud bude v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

K pronásledování žalobce pro jeho politické aktivity, „účelovost“ tvrzení žalobce

28. Žalobce ve správním řízení uváděl, že v roce 2015 umístil pod svým profilem na sociální síti několik článků, v nichž mj. odsuzoval anexi Krymu, v následujícím roce pak obdobné články jiných autorů tamtéž sdílel. Popsal, že byl kvůli těmto článkům vyslýchán na policii, a že s ním bylo zahájeno trestní řízení. Tvrzení žalobce, že je proti němu vedeno trestní stáhnání žalovaný vyhodnotil jako ryze účelové, což odůvodnil následovně: a) žalobce tvrdil, že trestní stíhání s ním bylo zahájeno dne 13. 11. 2016, a že k tomu na policii obdržel příslušný dokument; v průběhu správního řízení však tento dokument ani v prodloužené lhůtě správnímu orgánu nepředložil a rovněž bylo zjištěno, že v danou dobu se žalobce na území Ruské federace nenacházel, neboť do ČR přicestoval již dne 15. 10. 2016; b) žalobce během vycestování nečelil žádným problémům a nebylo zjištěno, že by na něj byl vydán mezinárodní zatýkácí rozkaz; c) žalobce požádal o mezinárodní ochranu až dne 6. 8. 2017, přestože na území ČR pobýval již od října 2016, a to až poté, co mu bylo ukončeno jeho oprávnění k pobytu a byl mu udělen výjezdní příkaz.

Shodu s prvopisem potvrzuje:

29. V řízení ve věcech mezinárodní ochrany obecně platí, že výpověď žadatele je zpravidla stěžejním důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování. V posuzované věci však žalovaný přistupoval k výpovědi stěžovatele s jistou obezřetností, a to oprávněně, především z důvodů uvedených ad a). Žalobce ani přes původně deklarovanou skutečnost, že disponuje dokumentem osvědčujícím jeho trestní stíhání, tento dokument nepředložil a ani v žalobě nevysvětlil důvody, proč tak neučinil. Rovněž zjištění žalovaného, že v době, kdy mělo být s žalobcem zahájeno trestní stíhání (konkrétní den sám žalobce v rámci pohovoru uvedl), se již na území Ruské federace nenacházel, vzbuzuje důvodné pochybnosti o pravdivosti tvrzení žalobce, že s ním trestní stíhání skutečně zahájeno bylo. Tuto diskrepanci žalobce v žalobě vysvětlil tím, že si již přesné datum své výpovědi na policii nepamatoval.
30. Soud připomíná, že proces rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu zahrnuje jednak zjištění skutkových okolností, které mohou představovat důkaz na podporu žádosti, jednak právní posouzení toho, zda jsou naplněny podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 22. 11. 2012, ve věci M. M., C – 277/11). Součástí zjišťování skutkových okolností je rovněž posouzení věrohodnosti tvrzení, na nichž je „postavena“ žádost o mezinárodní ochranu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, *„žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.“* Žalovaný tedy jednak může označit za nevěrohodná jednotlivá tvrzení stěžovatele a jednak může stěžovatele označit celkově za nevěrohodného – to však pouze za situace, kdy by jako nevěrohodné byly hodnoceny relevantní aspekty jeho žádosti o mezinárodní ochranu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 – 77).
31. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že jako nevěrohodné („účelové“) hodnotil žalovaný tvrzení žalobce o vedení trestního stíhání, není z něj však zřejmé, zda žalovaný zpochybňoval též tvrzení žalobce, že opakovaně zveřejňoval názory, které nelze považovat za souladné s oficiální státní politikou Ruské federace. Takovou skutečnost v případě žalobce není důvod vyloučit jako nevěrohodnou, neboť žalobce v tomto ohledu vypovídal konzistentně a nerozporně, současně uvedl logické důvody, jež ho k takové aktivitě vedly (jeho známí jsou z Ukrajiny a proto s anexí Krymu ze strany Ruska nesouhlasil, rovněž v důsledku této události přišel o své úspory). Jako pochopitelnou lze hodnotit i skutečnost, že žalobce v této aktivitě ustal poté, kdy byl na policii s touto svojí činností konfrontován (bez ohledu na to, zda s ním trestní stíhání bylo skutečně zahájeno), a že následně ihned ze země původu vycestoval.

32. Skutečnost, že žalobce neměl při tomto vycestování obtíže, nevyvrací jeho tvrzení, že v roce 2015, resp. 2016 zveřejňoval své názory, tj. že vykonával činnost, která by mohla být ze strany státních úřadů postihována. Žalovaný v tomto ohledu v napadeném rozhodnutí pouze obecně poukazoval na to, že právo na svobodu projevu není neomezené. Pokud v případě žalobce nebylo vyvráceno, že „problematické“ názory zveřejňoval a sdílel, žalovaný se touto aktivitou žalobce, která má bezpochyby politický rozměr, měl zabývat. Skutečnost, že žalobce nebyl před svým vycestováním pro tyto aktivity pronásledován (s tímto závěrem se soud ztotožňuje), ještě neznamena, že by tomu tak nemohlo být v budoucnu.
33. Rozhodování o udělení azylu je rozhodováním prospektivním, tedy není určující, zda žadatel byl v minulosti pronásledován (typicky před odchodem ze země původu), nýbrž zda má odůvodněný strach z pronásledování, které by mu hrozilo v případě návratu do země původu (viz bod 32 rozsudku NSS ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 466/2019-41). Ze strany žalovaného bylo nutno na základě informací o zemi původu žalobce zjistit, jakému typu jednání ze strany státních orgánů nebo soukromých osob by byl v případě návratu s přiměřenou mírou pravděpodobnosti vystaven jakožto osoba, která opakovaně veřejně deklarovala svůj nesouhlas s anexí Krymu a další činnostmi státních orgánů. Přiměřená pravděpodobnost je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamena to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
34. Žalovaný se nezabýval tím, zda a jak jsou lidé, kteří obdobným způsobem jako žalobce vyjadřují svůj nesouhlas s působením Ruska ve vztahu k Ukrajině či s dalšími aktivitami státních orgánů, v zemi původu případně postihováni a zda by takové postihy bylo možné podřadit pod pojem pronásledování ve smyslu zákona o azylu, resp. kvalifikační směrnice. Takové hodnocení v napadeném rozhodnutí, včetně úvah, zda žalobce lze považovat za „aktivistu“, resp. osobu, na níž by mohla být zaměřována pozornost státních orgánů, absentuje. Není úlohou soudu, aby takové úvahy za žalovaného doplňoval, a proto je nutno napadené rozhodnutí v tomto ohledu hodnotit jako nedostatečně odůvodněné. Je na místě, aby žalovaný podložil chybějící úvahy o aktuální informace týkající se antiextremistické legislativy v Rusku, na něž např. poukazoval též žalobce v žalobě a na jejich podkladě uvážil, zda žalobci za jeho aktivity s přiměřenou pravděpodobností hrozí pronásledování.
35. V reakci na argumentaci žalovaného (byť to žalobce výslovně nenamítal) je třeba podotknout, že okolnosti podání žádosti o mezinárodní ochranu až po několika

měsících poté, kdy žalobce do ČR naposled ze země původu po tvrzeném výsledku na policii přicestoval, nelze bez dalšího hodnotit tak, že žádost byla podána „účelově“, toliko „k legalizaci pobytu“. Tuto skutečnost nelze žalobci přičítat k tíži, jak to žalovaný opakovaně v napadeném rozhodnutí činí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2019, č. j. 4 Azs 35/2019-69, či rozsudek ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). Časový aspekt podání žádosti o mezinárodní ochranu by mohl mít vliv pouze na posouzení věrohodnosti žalobce [viz čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice], tu však žalovaný zpochybnil pouze ve vztahu k tvrzení žalobce, že s ním bylo zahájeno trestní stíhání.

Homosexualita jako azylově relevantní důvod

36. Žalobce své obavy z pronásledování v důsledku své sexuální orientace stavěl jednak na svých osobních zážitcích z let 2013/2014, kdy byl po vyjádření této skutečnosti (v opilosti) zbit a následně pod nátlakem u policie nucen stáhnout své obvinění vůči násilníkům – spolužákům z vysoké školy. Poukazoval též na ostrakizaci ve škole a výhrůžky, jimž byl následně vystaven ze strany soukromých osob (spolupracovníků jeho otce – vojáka z povolání). Tato tvrzení žalobce nebyla ze strany žalovaného vyhodnocena jako účelová či nevěrohodná a ani soud věrohodnost těchto tvrzení žalobce nemá důvod zpochybňovat. Úkolem žalovaného bylo posoudit, zda tyto důvody opodstatňují ve světle aktuálních informací o situaci v Rusku ve vztahu ke komunitě LGBT závěr o tom, že v případě návratu žalobce do země původu bude dána přiměřená pravděpodobnost jeho pronásledování právě z důvodu jeho sexuální orientace.
37. Žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť podle jeho názoru neuvedl azylově relevantní důvody. Celkové jednání, jemuž byl žalobce vystaven, žalovaný hodnotil jako málo intenzivní, nespátroval v něm psychický či jiný nátlak takové intenzity, které by jeho podřazení pod pojem pronásledování odůvodňovalo. Stažení oznámení u policie na násilníky ze strany žalobce vyhodnotil žalovaný tak, že jeho důvodem nebyla sexuální orientace žalobce, nýbrž skutečnost, že rodiče násilníků pracovali u policie; žalobci pak vytkl, že na policistu, který na něj činil nátlak, nepodal stížnost. Dospěl proto k závěru, že žalobce nebyl vystaven pronásledování či diskriminačnímu jednání s tím, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by zakládaly obavy z takového jednání do budoucna.
38. Ve vztahu k sexuální orientaci žadatele (homosexualitě) přichází z hlediska důvodů pronásledování v úvahu příslušnost k určité sociální skupině, pokud takovou skupinou osoby s uvedenou sexuální orientací v Rusku jsou. Podle čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice tvoří skupinu určitá společenská vrstva, zejména jestliže a) příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik

Shodu s prvopisem potvrzuje:

zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále b) tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou. Dále se zde uvádí, že v závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu sexuální orientace. Sexuální orientaci nelze chápat tak, že by zahrnovala akty považované podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážení hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity.

39. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, č. 1066/2007 Sb. NSS, homosexualita vytváří sama o sobě příslušnost jedince k určité sociální skupině, pokud tato vlastnost je ve společnosti, v rámci níž se příslušnost jedinců k určitým sociálním skupinám posuzuje, relevantním rozlišovacím kritériem a pokud je u konkrétního jedince relativně nezměnitelná – „daná“. Jinými slovy, homosexuálové vytvářejí sociální skupinu tam, kde je tato jejich charakteristika významná pro náhled okolí (či v širším ohledu společnosti jako takové) na ně. Jedná se v zásadě o vrozenou vlastnost, nikoli o volbu jednotlivce. Homosexuálové by nevytvářeli sociální skupinu, pokud by tato vlastnost byla v očích jejich okolí víceméně irelevantní. V tomto smyslu jsou homosexuálové sociální skupinou stále ještě i v drtivé většině liberálních západních demokracií, neboť i zde zpravidla tato jejich charakteristika je pro jejich okolí, tj. jiné lidi, zajímavá, a někdy dokonce důležitá a v očích těchto jiných lidí je zařazuje do určité skupiny lidí s obdobnou relevantní vlastností. Tím spíše pak lze pro účely zákona o azylu o homosexuálech hovořit jako o sociální skupině v zemích, v nichž příslušnost k menšinové sexuální orientaci dotyčného jedince v očích jeho okolí výrazně vyděluje z „většiny“ a v nichž je vnímána jako jeho důležitá (negativní) vlastnost.
40. Z informací o zemi původu žalobce (zejména zpráva OAMP, Ruská federace, Homosexualita, Zákon zakazující propagaci homosexuality, diskriminace a zločiny z nenávisti, postoj státních orgánů, současná situace ze dne 12. 10. 2018) vyplývá, že ruská společnost je výrazně homofobní. Tomu svědčí zdokumentované útoky na příslušníky LGBT komunity. Homosexualita představuje v ruské společnosti znak, který jedince vyděluje z většiny a je vnímán negativně. Oběti násilí namířeného proti LGBT osobám jsou nuceny potýkat se téměř s nepřekonatelnými překážkami při hledání nápravy. Postoj ruské společnosti odpovídá postoji státu, resp. oficiální ruské politice. Od roku 2013 je na federální úrovni zakázána tzv. propagace homosexuality zákonem č. 135-FZ, od jehož přijetí došlo k výraznému nárůstu trestných činů z nenávisti proti LGBT osobám, došlo k výraznému zvýšení stigmatizace LGBT osob. Evropský soud pro lidská práva tento zákon vyhodnotil jako diskriminační, podporující homofobii a porušující evropská pravidla o svobodě projevu (viz rozsudek ze dne 20. 6. 2017 ve věci Bayev a ostatní proti Rusku, stížnost č. 67667/09). Ze

Shodu s prvopisem potvrzuje:

shromážděných informací je na místě učinit závěr, že homosexuálové v Rusku představují sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

41. Soud má za to, že mezi obtížemi, které žalobce popsal v průběhu správního řízení (fyzické násilí, odsudky spolužáků, neochota řešit napadení ze strany policie, výhrůžky ze strany soukromých osob) a jeho sexuální orientací, existuje souvislost (viz čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice). Není prokazatelné, že by jediným důvodem jednání policie po oznámení násilí (tj. nátlaku na žalobce, aby obvinění stáhl) byla skutečnost, že rodiče násilníků u policie pracovali, jak uváděl žalovaný. Neochota záležitost řešit naopak koresponduje s informacemi o tom, jakým způsobem je obecně přistupováno k vyšetřování násilí na LGBT osobách, spíše se tedy jednalo o kombinaci obou skutečností (korupce a přístup policie k postihování násilí na homosexuálech).
42. Jakkoli lze žalovanému přisvědčit, že popsané obtíže jednotlivě, ani ve svém souhrnu, ještě nedosahují takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, resp. kvalifikační směrnice, nelze se ztotožnit s poněkud lakonickým konstatováním žalovaného, že žalobce neuvedl či neprokázal skutečnosti, jež by svědčily o tom, že žalobce bude pronásledován (ze strany soukromých osob či ze strany státních orgánů) z důvodu své homosexuality čelit s požadovanou mírou pravděpodobnosti v případě svého návratu do země původu. Bylo úlohou žalovaného (nikoli žalobce), aby na podkladě informací o zemi původu takovou pravděpodobnost vyhodnotil, což se nestalo. Žalovaný se této otázce dostatečně (prakticky vůbec) nevěnoval, nezabýval se otázkou, zda by žalobci neměl být s ohledem na závažnost informací o zemi původu přiznán azyl již jen z toho důvodu, že je homosexuál. O této skutečnosti má přitom povědomí nejen rodina žalobce, ale též jeho okolí, včetně policie.
43. Jak bylo uvedeno již výše, při rozhodování o udělení azylu není určující, zda žadatel byl v minulosti pronásledován, nýbrž zda má odůvodněný strach z pronásledování, které by mu hrozilo v případě návratu do země původu. Ze strany žalovaného bylo nutno na základě informací o zemi původu žalobce zjistit, jakému typu jednání ze strany státních orgánů nebo soukromých osob by byl v případě návratu s přiměřenou mírou pravděpodobnosti vystaven jakožto osoba homosexuální orientace. Bylo tedy nutné se zaměřit na takové jednání ze strany státních orgánů i soukromých osob vůči příslušníkům této sociální skupiny, které lze vysledovat ve vztahu k osobám v postavení obdobném postavení žalobce za nikoliv ojedinělé. Následně bylo na místě posoudit, zda takové jednání lze podřadit pod definici pronásledování ve smyslu zákona o azylu, resp. kvalifikační směrnice. Nutno zdůraznit, že podle čl. 9 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice mohou za pronásledování být považována i právní, správní, policejní či soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem; sám žalovaný přitom v napadeném rozhodnutí diskriminaci osob LGBT obecně přiznal.

Shodu s prvopisem potvrzuje:

44. V případě jednání ze strany soukromých osob měl žalovaný na podkladě získaných informací uvážit, zda by se žalobce proti takovému jednání mohl domoci efektivní ochrany u státních orgánů, přičemž bylo nutné zohlednit nejen to, zda právní úprava formálně zajišťuje možnosti takové ochrany, nýbrž zejména to, zda je taková ochrana pro homosexuály skutečně dostupná. Dosud přijaté, poměrně kusé závěry žalovaného, že postavení příslušníku LGBT je v Rusku problematické, nicméně že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že by pronásledování, resp. diskriminačnímu jednání měl být vystaven v budoucnu, těmto požadavkům nemůže dostát. Žalovaný v tomto ohledu jakkoli nezohlednil přijetí výše zmíněného zákona č. 135-FZ a jeho vliv na vzestup trestných činů z nenávisti proti příslušníkům LGBT, reflektováno nebylo popisované zhoršení situace, faktická beztrestnost útočníků, absence účinné ochrany při hledání nápravy, stigmatizace příslušníků této komunity a obtíže s tím spojené v různých oblastech lidské činnosti. Ve světle těchto (toliko stručně) uvedených informací je proto nutné závěr žalovaného hodnotit jako nepřesvědčivý a rozporný se správním spisem (obdobně viz též rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2021, č. j. 53 Az 10/2019 – 63).
45. Homosexualitu je třeba v kontextu žádosti žalobce považovat rovněž za klíčový důvod vedoucí k jeho obavám z pronásledování v případě jeho povolání k výkonu základní vojenské služby. Nelze tedy na posuzovanou věc bez dalšího použít jinak obecně platné závěry, že samotné plnění branné povinnosti podle judikatury Nejvyššího správního soudu není považováno za důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany, a to za předpokladu, že se jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud případné odepírání výkonu takové služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 – 36).
46. Krajský soud má předně za to, že získané zprávy o zemi původu žalobce, jakkoli mohou být postačující k získání náhledu na obecnou situaci homosexuálů v Rusku, nejsou dostatečným podkladem k tomu, aby mohla být zhodnocena přiměřená pravděpodobnost pronásledování žalobce v situaci, že by k výkonu vojenské služby skutečně nastoupil. Jakkoli žalobce povolávací rozkaz doposud nepřevzal (a nemohl jejve správním řízení předložit), povolání a odvod žalobce nelze s ohledem na jeho věk považovat za čistou spekulaci, jak uvažuje žalovaný. Žalobce své obavy vyjádřil zřetelně, přičemž po něm nelze požadovat, aby prokazoval něco, co v budoucnu nastane; to žalobce není zásadně schopen ovlivnit. Informace týkající se vojenské služby a odvodů, které žalovaný v napadeném rozhodnutí poměrně rozsáhle popsal (např. zlepšení problematiky zneužívání vojáků staršími vojáky a nadřízenými, zlepšení v oblasti ubytování a stravování apod.), se zcela mýjí s nastolenou problematikou, tj. zda je v případě žalobce jakožto homosexuála dána přiměřená pravděpodobnost, že v případě jeho nástupu k výkonu vojenské služby bude čelit azylově relevantnímu

pronásledování. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom nejsou zřejmé důvody, které by výkonu obecné povinnosti žalobce jakožto občana Ruské federace nastoupit k výkonu základní vojenské služby bránily. Z hlediska těchto tvrzených obav proto krajský soud přisvědčil žalobci, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno, resp. že je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci.

VI. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je zatíženo podstatnými vadami řízení spočívající jednak v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, a jednak v tom, že přijaté skutkové závěry nemají oporu ve správním spisu. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
48. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný pak náhradu nákladů řízení nepřiznal proto, že tyto náklady nebyly soudem prokázány.
49. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 10. ledna 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje:

Shodu s prvopisem potvrzuje: